

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 36/2010-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., B., zastúpeného advokátkou JUDr. M. P., Ž., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 50/09 a porušenie svojho základného práva na spravodlivú súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 157/2005 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 50/2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. júna 2009 doručená sťažnosť P. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 50/09 a porušenie svojho základného práva na spravodlivú súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 36 ods. 1 listiny postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 157/2005 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 50/2009.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že v procesnom postavení odporcu bol účastníkom konania o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k trom maloletým deťom vedeného na okresnom súde. Okresný súd rozsudkom z 23. septembra 2008 manželstvo rozviedol, maloletého O. zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti sťažovateľa a navrhovateľku (matku) zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 1 000 Sk mesačne. Maloleté deti M. a N. okresný súd na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matky a sťažovateľa zaviazal prispievať na ich výživu sumou 5 000 Sk, resp. 4 000 Sk mesačne. Proti výroku o výške výživného podal sťažovateľ odvolanie a žiadal, aby krajský súd ako odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom výroku tak, že jeho zaviazá prispievať na výživu M. a N. po 1 500 Sk a navrhovateľku (matku) na výživu O. sumou 3 000 Sk. Krajský súd o podanom odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania rozsudkom z 22. apríla 2009 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom potvrdil.

3. Na preukázanie porušenia jeho základných práv sťažovateľ argumentuje v dvoch rovinách. Prvá časť sťažostnej argumentácie je spojená s namietaným porušením jeho

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti postupom krajského súdu pri rozhodovaní o jeho odvolaní. Sťažovateľ uvádza:

„Dňa 22.12.2008 mi bola doručená výzva okresného súdu, na základe ktorej som sa mal vyjadriť, či súhlasím s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania. V deň doručenia výzvy som súdu písomne oznámil, že nesúhlasím s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania...“

Krajský súd porušil právo na prerokovanie veci v mojej prítomnosti, nakoľko vec prejednal a rozhodol v mojej neprítomnosti napriek písomnej žiadosti o nariadenie odvolacieho pojednávania.“

Tento postup krajského súdu podľa sťažovateľa zakladá porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 38 ods. 2 listiny.

4. Druhá rovina sťažnostnej argumentácie je spojená s namietaným porušením základného práva sťažovateľa na spravodlivú súdnu ochranu postupom okresného súdu a krajského súdu pri rozhodovaní o výške výživného. Sťažovateľ po rozsiahlej citácii príslušných právnych noriem uvádza:

„Napadnuté rozsudky sú v rozpore so zásadou spravodlivej ochrany práv účastníkov súdneho konania.“

Napadnuté rozsudky nevychádzajú zo skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, obsahujú účelové, nepravdivé a nepodložené tvrdenia.“

Bola porušená povinnosť súdu rozhodnúť nestranne, spravodlivo a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.“

Na odôvodnenie tejto časti sťažnosti sťažovateľ opakuje svoju argumentáciu uplatnenú v konaní pred všeobecnými súdmi. Uvádza, že pokiaľ ide o schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov, tieto sú v zásade rovnaké. Podrobne rozpisuje svoje majetkové pomery a príjmy, uvádza, že všeobecné súdy nezohľadnili pri určení výšky výživného jeho vek, zdravotný stav a skutočnosť, že je na predčasnom dôchodku. Taktiež im vytýka, že nedostatočne zohľadnili možnosti a schopnosti matky maloletých detí, ktorá

je podstatne mladšia ako on, je v plnom produktívnom veku, a teda je schopná samostatne sa živiť a plnohodnotne pracovať. V závere prezentuje výšku svojich súčasných príjmov (výlučne dôchodok) a výdavkov, pričom poukazuje aj na svoje ďalšie vyživovacie povinnosti. Po poukaze na vybranú judikatúru ústavného súdu sťažovateľ uzatvára, že krajský súd sa vôbec nezaoberal jeho odvolaním a že tak okresný súd, ako aj krajský súd *„nedostatočným odôvodnením súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, porušili moje základné právo v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy.“*

5. V petite sťažnosti upravenom podaním z 9. septembra 2009 sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol tak, že okresný súd, ako aj krajský súd svojím postupom porušili ním označené práva, a žiada, aby ústavný súd zrušil rozsudok krajského súdu. Žiada priznať aj primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €, čo odôvodňuje právnou neistotou a neustálym finančným poškodzovaním z dôvodu platenia neprimerane vysokého výživného. Uplatnil si aj náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 430,06 €.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti. Obdobný obsah práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti sa priznáva každému aj čl. 38 ods. 2 listiny.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Obdobný obsah práva na súdnu ochranu priznáva každému aj čl. 36 ods. 1 listiny.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu, a keďže pri predbežnom prerokovaní zistil, že táto v časti nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, v časti na jej prerokovanie nemá právomoc a vo zvyšnej časti je zjavne neopodstatnená, rozhodol o jej odmietnutí.

III.

8. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 38 ods. 2 listiny postupom krajského súdu.

Sťažovateľom označené základné práva, ktoré mali byť podľa jeho tvrdení porušené postupom krajského súdu, pozostávajú z dvoch čiastkových práv, a to (i) práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a (ii) práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ochranu tohto práva už sťažovateľ uplatnil v inom konaní ústavného súdu avšak len vo vzťahu k okresnému súdu. Ústavný súd sťažnosti vyhovel, nálezom sp. zn. IV. ÚS 289/08 zo 16. decembra 2008 vyslovil porušenie tohto práva postupom okresného súdu, priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania. V sťažnosti, ktorá je predmetom tohto konania, sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom krajského súdu, avšak sťažnosť v tomto smere neobsahuje žiadne odôvodnenie. Odôvodnenie návrhu je základnou náležitosťou každého návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a jeho absencia u sťažovateľa kvalifikovane zastúpeného advokátkou je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

9. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci v jeho prítomnosti, ktoré malo byť porušené postupom krajského súdu, ktorý rozhodol o jeho odvolaní bez nariadenia pojednávania.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou uvádza, že toto právo účastníka civilného súdneho konania nemožno chápať tak, že zaručuje právo byť prítomný na nariadenom pojednávaní na každom stupni civilného súdnictva. Rovnako ani dohovor a ani judikatúra štrasburských orgánov ochrany práv nevyžadujú, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonať verejne a v prítomnosti účastníka. Účelom

ústavného práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka je zabezpečiť účastníkovi konania reálnu možnosť prítomnosti pri prerokovaní jeho právnej veci, ktorá je predpokladom na realizáciu ďalších procesných oprávnení. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku okresného súdu (a sťažovateľ ani iné netvrdí), v konaní pred okresným súdom sa uskutočnili viaceré pojednávania, pričom sťažovateľ bol prítomný najmenej na dvoch (29. mája 2008 a 23. septembra 2008), kde jeho osobná prítomnosť mu umožnila realizáciu tých procesných oprávnení, ktoré sú s touto prítomnosťou spojené (právo vyjadriť sa, klásť otázky svedkom, znalcom a pod.). Konanie na odvolacom súde nie je konaním o inej právnej veci, ale prieskumné konanie v tej istej právnej veci, ktorá bola predmetom konania pred prvostupňovým súdom. Ak teda účastníkovi konania (sťažovateľovi) bolo umožnené v jeho právnej veci konať pred okresným súdom v jeho prítomnosti, skutočnosť, že odvolací súd o jeho odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania, nemôže zakladať porušenie označeného práva.

10. Ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že 15. októbra 2008 nadobudla účinnosť novela Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), v zmysle ktorej odvolací súd spravidla o odvolaní rozhoduje bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 1 a 2 OSP). V právnej veci sťažovateľa nezistil ústavný súd žiaden predpoklad, za splnenia ktorého by bol krajský súd povinný na rozhodnutie o odvolaní nariadiť pojednávanie (§ 214 ods. 1 OSP). Predovšetkým je potrebné poukázať na to, že výzva okresného súdu sťažovateľovi na vyjadrenie, či súhlasí s rozhodnutím o veci bez nariadenia pojednávania, bola po 15. októbri 2008 nadbytočná a bola zrejme rezíduom zaužívaného postupu v období pred nadobudnutím účinnosti spomenutej novely Občianskeho súdneho poriadku (§ 209a OSP). Sťažovateľ sa mylne domnieva, že jeho prejavovaný nesúhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania mal právnu relevanciu a mal byť prekážkou takéhoto postupu krajského súdu. Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na to, že krajský súd mal nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie z dôvodu, že to vyžadoval dôležitý verejný záujem. K tomu ústavný súd uvádza, že (i) požiadavku na nariadenie pojednávania pred odvolacím súdom z tohto dôvodu mohol sťažovateľ uplatniť a odôvodniť v písomnom podaní, ktorým prejavil nesúhlas s rozhodnutím krajského súdu bez nariadenia pojednávania, avšak tak neurobil, a zároveň (ii) rozhodnutie o tom, či v konkrétnej právnej veci je, alebo nie je daný

dôležitý verejný záujem vyžadujúci nariadenie pojednávania na prejednanie odvolania, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu a v zásade neprislúcha ústavnému súdu. Nad rámec potreby však ústavný súd dodáva, že pri rozhodovaní o výživnom medzi rodičmi a deťmi, o ktoré ide v predmetnej veci, prevažuje súkromný, právom chránený záujem dieťaťa na výživné voči svojmu rodičovi. Podľa ústavného súdu teda v danej veci nebol daný dôležitý verejný záujem a ani iný zákonný dôvod, ktorý by zakladal povinnosť krajského súdu na prejednanie odvolania sťažovateľa nariadiť pojednávanie. Keďže postup krajského súdu v súvislosti s rozhodnutím o odvolaní sťažovateľa bol lege artis, ústavný súd konštatuje, že v tejto časti je sťažnosť zjavne neopodstatnená, čo bolo dôvodom na jej odmietnutie.

IV.

11. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na spravodlivú súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 36 ods. 1 listiny postupom okresného súdu a krajského súdu.

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. *Predovšetkým ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej*

ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

12. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Z týchto hľadísk potom ústavný súd posudzoval rozsudok krajského súdu, ktorým bol vo výroku o výživnom potvrdený rozsudok okresného súdu. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že v zmysle princípu subsidiarity formulovanom v čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) nemal právomoc preskúmať rozsudok okresného súdu, pretože právomoc rozhodnúť o ochrane práv sťažovateľa, ktoré mohli byť ním porušené, mal v rámci riadneho inštančného postupu krajský súd na základe ním podaného odvolania.

13. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia rozsudku uviedol:

„S prihliadnutím na vykonané dokazovanie súdom prvého stupňa považuje odvolací súd skutkové zistenia súdu prvého stupňa a z neho vyplývajúce právne závery za správne vystihujúce podstatu prejednáwanej veci a s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje (§ 219 ods. 2 OSP). Odvolací súd navyše zdôrazňuje len toľko, že základnými kritériami pri určení výživného pre maloleté deti, sú ich oprávnené potreby a schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov (§ 75 ods. 1 zákona o rodine), pričom námietky otca, že schopnosti a možnosti sú u neho aj u matky rovnaké, nie sú dôvodné, otec naďalej podniká, z ktorého podnikania má tiež príjem, preto nie je dôvodná ani jeho námietka, že je už na predčasnom starobnom dôchodku a pokiaľ poukazuje na straty pri podnikaní,

je na ňom, aby príjmom z podnikania prispôbil aj výdavky súvisiace s podnikaním. Taktiež treba zdôrazniť, že výživné na maloleté deti má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného rodiča (§ 62 ods. 5 zákona o rodine).“

14. Keďže krajský súd sa v potvrdzujúcom rozsudku stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozsudku a skonštatoval ich správnosť, ústavný súd sa oboznámil aj s odôvodnením rozsudku okresného súdu v jeho relevantnej časti týkajúcej sa výživného pre maloleté deti. Okresný súd na vlastné odôvodnenie výroku o výživnom pre maloleté deti uviedol:

„... maloletého O. na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti odporcu a navrhovateľku vzhľadom na jej preukázaný príjem (spočiatku bola nezamestnaná, neskôr vykonávala živnosť, jej príjem predstavoval čiastku 86 000 Sk za rok 2007, iný príjem nemá) zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 1 000 Sk mesačne...

Maloleté deti M. a N. zveril na čas po rozvode do starostlivosti navrhovateľke. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov odporcu súd dospel k záveru, že od rozhodovania súdu o výške výživného na čas do rozvodu sa nezmenili pomery, tak ako to má na mysli § 78 zákona o rodine. Odporca sa snažil presvedčiť súd, že majetkové pomery sú u oboch rodičov v zásade rovnaké, nakoľko obaja sú bezpodielovými spoluvlastníkmi troch nehnuteľností, pričom odporca spláca ešte mesačnú splátku úveru vo výške 4 200 Sk za byt v B., obaja sú vlastníkami obchodného podielu vo firme R., pričom firma dosiahla za minulý rok zisk 104 468 Sk a zisk nebol rozdelený medzi spoločníkov, nakoľko sa pokrývali straty za predchádzajúce účtovné obdobia. Odporca však opomenul spomenúť, že má príjem aj zo živnosti, pričom podniká pod menom P. K. – U. a príjmy zo živnosti za rok 2007 predstavovali čiastku 19 472 966 Sk, majetok firmy P. K. – U. za rok 2007 podľa daňového priznania predstavoval sumu 5 450 284 Sk, pričom dlhodobý hmotný majetok firmy predstavuje čiastku 1 629 490 Sk, oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu sa zväčšil. Odporca neuviedol, aké výdavky musel v roku 2007 vynaložiť, pričom z daňového priznania je zrejmé, že najvyššiu položku predstavuje prevádzková réžia (z celkových výdavkov vo výške 8 203 197 Sk prevádzková réžia predstavuje čiastku 7 277 385 Sk), pričom podľa ust. § 63 ods. 2 zákona o rodine súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu a možnosti a schopnosti

odporcu posúdil podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval. Opäť treba pripomenúť, že jeho príjmy zo živnosti oproti predchádzajúcim obdobiam neklesli, naopak.

Odporca sa bránil, že jeho jediným príjmom je toho času starobný dôchodok. Pre úplnosť treba dodať, že v jeho prípade ide o predčasný starobný dôchodok a odporca neuviedol súdu relevantné dôvody svojho odchodu do predčasného dôchodku. Zdravotné problémy, ktoré uvádzal, pretrvávajú niekoľko rokov a jeho zdravotný stav je vzhľadom na jeho vek primeraný. Odporca ukončil pracovný pomer vo firme R., kde figuruje ako spoločník a konateľ. Súd túto skutočnosť hodnotil tak, že odporca sa vzdal bez dôležitého dôvodu zamestnania a zárobku.

Nakoľko výživné má zo zákona prednosť pred inými výdavkami rodičov, súd zvažil aj odporcove vyjadrenie, že je schopný platiť rôzne pôžičky a pripomína, že je jeho povinnosťou, aby zo svojich príjmov zabezpečoval starostlivosť o svoje maloleté deti, plnil si svoje vyživovacie povinnosti a zabezpečoval právo jeho detí podieľať sa na jeho životnej úrovni.

Čo sa týka výšky výživného, súd pri rozhodovaní zohľadňoval schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletých detí, prihliadol aj ku skutočnosti, že od posledného rozhodnutia súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19.1.2007, sa nezmenili pomery na strane povinného a preto zaviazal odporcu prispievať na výživu maloletého M. sumou 5 000 Sk mesačne a na výživu maloletej N. sumou 4 000 Sk mesačne“ ...

15. *Vychádzajúc z už uvedených mantinelov posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov ústavný súd uzatvára. V citovanej časti odôvodnenia rozsudku krajský súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Lege artis sa stotožnil s dôvodmi rozsudku prvostupňového súdu a skonštatoval ich správnosť (§ 219 ods. 2 OSP účinného po 15. októbri 2008), čo korešponduje aj s judikatúrou štrasburských orgánov ochrany práv (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Krajský súd dal sťažovateľovi v napadnutom rozsudku aj s odkazom na dôvody prvostupňového rozsudku podrobnú odpoveď na to, ako a prečo práve tak bola určená výška výživného na jeho maloleté deti. Odkaz na správnosť záverov*

rozsudku prvostupňového súdu je zároveň odpoveďou na podstatné odvolacie námietky sťažovateľa, keďže tieto boli v zásade opakovaním tvrdení uplatnených už v konaní pred prvostupňovým súdom.

16. Nad rámec potreby, avšak v záujme presvedčivosti vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd dodáva. Určenie výšky výživného na maloleté deti po rozvode prislúcha všeobecnému súdu, ktorý je pri rozhodovaní viazaný zákonom o rodine - zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov - (čl. 144 ods. 1 ústavy), ktorý ustanovuje základné pravidlá pri určovaní výšky výživného. Ako vyplýva z viacerých ustanovení zákona o rodine, rozhodovanie o výživnom a najmä skúmanie pomerov povinného rodiča nie je vždy mechanické a súdu umožňuje odchyliť sa od povinným rodičom preukazovaných skutočností, prípadne tieto nezohľadniť (napr. § 62 ods. 5 a § 63 ods. 1 a 2 zákona o rodine). Takto postupovali všeobecné súdy aj v právnej veci sťažovateľa, pričom skutočnosť, že on sám sa s ich právnym názorom nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť ich právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). Všeobecné súdy sa dostatočne zaoberali všetkými podstatnými námietkami sťažovateľa (zdravotný stav, vek, príjmové a majetkové pomery, schopnosti a možnosti, vzdanie sa zárobku) a vyhodnotili ich spôsobom, ktorý zodpovedá zákonným požiadavkám na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 OSP). O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajského súdu (v spojení s rozsudkom okresného súdu) takéto nedostatky nevykazuje, a preto konštatuje, že ním nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu ani jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú. Pretože došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími

návrhmi sťažovateľa (návrh na zrušenie rozsudku krajského súdu, primerané finančné zadost'učinenie a náhrada trov konania), keďže tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2010